אנדרטת אסון המסוקים

מכירים את השאלה איפה היית ב9\11?(אסון מגדלי התאומים)

אז שאלה דומה נשאלת בנוגע לאסון שאני עומדת לספר לכם עליו היום-אסון המסוקים.

ב1970 ארגון הטרור אש"ף- ארגון שחרור פלסטין, עובר מירדן ללבנון, ומתחיל לעשות פיגועים ומעשי חבלה שיוצאים מדרום לבנון- לצפון הארץ .

בגלל ריבוי הרקטות, הפיגועים ישראל אינה יכולה לשתוק עוד, והיא יוצאת למבצע בלבנון שנקרא "מבצע שלום הגליל" למען הבאת שלום לגליל, ולימים מכונה "מלחמת לבנון הראשונה", הלחימה היא קשה, אך צה"ל מצליח להיכנס עד לעומק לבנון..

במלחמה הזו אנחנו כובשים שטח של 40 ק"מ בלבנון, שקיבל את השם "רצועת הביטחון"- כמו מה זה נשמע?

זהו שטח בדרום לבנון שצה"ל שולט בו, על מנת לאפשר בטחון לתושבי הגליל. במקום להגן על תושבי הגליל בתוך הגליל.. צהל נמצא מעבר לגבול ושומר על התושבים מבחוץ.

רצועה של ביטחון, כמו שטח הפרדה סוג של חומה שיביא שלום לגליל.

(תמונה של רצועת הביטחון)

מה היתרונות של רצועת הביטחון? מה החסרונות?

יתרונות- עוזרת לשמור מבחוץ על התושבים, מניעת חדירת מחבלים וירי רקטות

חסרונות- סיכון החיילים, לשים אותם במקום ששורץ קיני מחבלים. ממש "בבית" ששל האויב.

ברצועת הביטחון היו בסיסי צה"ל ושירתו שם חיילים. וכל כמה שבועות הייתה תחלופה של חיילים והעברת אוכל וציוד לבסיסים.

כל לוחם שהיה צריך להגיע לרצועה או לחזור ממנה הבייתה היה עולה על שיירה של נגמשים ודרכה עובר בתוך רצועת הביטחון. אבל כמובן שארגוני הטרור קלטו את ההזדמנות והחלו להפציץ את השיירות שהובילו בתוכם לוחמים עייפים שבדרך הביתה לחופשה ולאוכל של אמא..

אז צה"ל חשב על רעיון חדש- להעביר את השיירות באוויר.

וכך נולד רעיון המסוקים- במקום לשלוח את החיילים על הקרקע, שבה הם חשופים לפגיעה רבה מצד המחבלים, דרך האוויר כמעט ואין סכנה לחיילים ולציוד.

שליחת המסוקים הייתה מתבצעת בלילה, כדי שיהיה הכי פחות סיכון שמחבלים יפגעו בהם, המסוקים היו מחכים כאן- כדי לקבל אישור לעבור את הגבול ולהמשיך לעבר הבסיס ברצועת הביטחון. וכאשר המסוק היה נוחת בבסיס, היו יורדים החיילים שבאו מישראל ומאיישים את הבסיס ברצועה. והחיילים מהרצועה היו שבים הביתה ולישראל.

ב4.2.1997 יום שלישי כ"ז בשבט יצאו שני מסוקי יסעור ועליהם 73 חיילים ממחניים, חיכו כאן לאישור בקשר להמשיך לעבר לבנון, אך לא קבלו אותו.. מכיוון שהחיילים שבבסיס ברצועה לא היו מוכנים (החלופה הייתה חייבת להיות מהירה, כדי להוריד את הסיכון מפגיעת מחבלים) ולכן שני המסוקים מחכים כאן לאישור ליציאה. הם מסתובבים באוויר. לא ברור לנו עדיין איך אבל כנראה

שהפרופלור של מסוק אחד פגע בזנבו של המסוק השני ו2 המסוקים התנגשו והתרסקו לקרקע. מסוק אחד התרסק כאן, והשני בשאר יישוב.

תושבת שאר ישוב: "עמדתי בחלון, והבטתי בשמים, ככה סתם. פתאום ראיתי מסוק טס בגובה נמוך מעל הבית שלי ואחרי שניה כדור אש גדול".

בשני המסוקים הייתה תחמושת רבה, אשר הגבירה מאוד את עוצמת הפיצוצים. גם מיכלי הדלק המלאים החמירו את עוצמת האש והתופת.

כל החיילים שעל המסוקים נהרגו. 73 חיילים ללא רוח חיים.

(תמונה של החדשות)

במסוקים היו 73 חיילים, לכל אחד משפחה. אבא אמא אח קטן ואח גדול שזכרונו לא יפוג מהם לעד. חייל מגולני, משריון, מהנח"ל. מהרצליה, מנתיבות, מהגולן, מאילת .

האסון היה כבד בערב אחד נפלו 73 חיילים. נהרסו 73 משפחות.

יום אחרי האסון הוכרז כיום אבל לאומי. המדינה הייתה המומה. הרבנות הראשית קראה ליום צום ותפילה בכותל.

(להראות את הרשימה)

ברשימה שמצאו בכיס של אחד המפקדים התגלה שאחד החיילים זאב גלעד היה אמור לעלות על המסוק וברגע האחרון נמחק מהרשימה וחיוו בעצם ניצלו.

אני רוצה להשמיע לכם שיר:שום דבר לא יפגע בי

השיר נכתב על ידי סגן ארז שטרק, שהיה קצין הקשר של רכס הבופור ונהרג באסון המסוקים בהיותו בן עשרים ואחת. הוא הובא למנוחת עולמים בחלקה הצבאית בבית העלמין בקריית אתא. שטרק השאיר אחריו מחברת שירים ויומן, ובמחברת זו השיר. בראיון עם אחותו, אושרית, שפורסם בסמוך ליציאת השיר לרדיו, טענה שהשיר "הופיע בסוף הפנקס, ודף לפניו הייתה מצוירת מצבה שעליה כתוב 'ארז'. אחי הגדול אילן ואני מצאנו את זה יחדיו והיינו המומים, כאילו הוא ידע"

את השיר הזה משמיעים פה הרבה פעמים במשמעות של אבל ושכול,חשוב לי שניה שכשאנחנו שומעים את השיר הזה נקח אותו למקום קצת אחר,למקום של המשכיות.

ארז בעצם כותב על אביו שאמר שאם יקרה לו משהו אין לו טעם לחיים,אין לו למה להמשיך.

ואני חושבת שכשאנחנו עומדים כאן היום,קבוצה של נוער יהודי שמתחבר לציונות שלו,שמטייל ונהנה אנחנו בעצם מוכיחים לאבא של ארז שכן יש לו טעם לחיים,שכן,יש לו טעם למחר.

אני רוצה שניקח על עצמינו להחיות אותם,

איך אנחנו יכולים להחיות 73 דמויות?

73 החיילים שונים זה מזה אבל כולם היו בדרכם ללבנון כדי לשמור על המדינה שלנו, הייתה להם מטרה משותפת והם היו מוכנים למסור את החיים שלהם בשביל המדינה.

אנחנו נמצאים היום באתר קשה אבל אני חושבת שאם נוכל לקחת כל אחד מאיתנו שם אחד של חייל שהחיים שלו נגדעו פה וללמוד ממנו ובעצם להמשיך אותו נוכל 'להחיות' אותם ולתת טעם למחר.

the Helicopters Disaster

"Monument to the Helicopter Disaster"

, 'Where were you on 9/11?' (Twin Towers disaster) have you ever heard this question?. So, a similar question is asked about the disaster I am about to tell you about today—the helicopter disaster.

In 1970, the terror organization ASIF (Arab Socialist Union) moved from Jordan to Lebanon and began carrying out attacks and acts of sabotage that reached from southern Lebanon to northern Israel. Due to the frequent rocket attacks, Israel could no longer remain passive. It launched an operation in Lebanon called 'Operation Peace for the Galilee' to bring peace to the Galilee. In later days, it became known as the 'First Lebanon War.' The fighting was tough, but the IDF managed to penetrate deep into Lebanon.

In this war, we conquered a territory of 40 square kilometers in Lebanon, which received the name 'Security Zone.' What does that sound like? It's an area in southern Lebanon controlled by the IDF to ensure the security of the Galilee residents. Instead of defending the Galilee residents within the Galilee, the IDF is beyond the border, protecting the residents from outside.

A security strip, like a separation zone, a kind of wall bringing peace to the Galilee. (Picture of the Security Zone) What are the advantages of the Security Zone? What are the disadvantages?

Advantages: Helps protect residents from external threats, prevents infiltration of terrorists, and missile attacks.

Disadvantages: Risk to soldiers, placing them in a place vulnerable to terrorist attacks, almost like the enemy's "home."

In the Security Zone, IDF bases were established, and soldiers served there. Every few weeks, there was a rotation of soldiers and the transfer of food and supplies to the bases. Every fighter who needed to go to or return from the Security Zone would board a convoy of armored vehicles that passed through the Security Zone. But, of course, terrorist organizations seized the opportunity and began targeting the convoys that carried tired fighters on their way home for a break and a mother's home-cooked meal.

So, the IDF thought of a new idea—to transfer the convoys by air. And thus, the idea of helicopters was born. Instead of sending soldiers on the ground, where they were exposed to significant danger from terrorists, through the air, there was almost no danger to soldiers and equipment.

The helicopter missions were carried out at night to minimize the risk of terrorist attacks. The helicopters waited here to receive approval to cross the border and continue towards the base in the Security Zone. When the helicopter landed at the base, Israeli soldiers disembarked and manned the base in the strip, while the soldiers from the strip returned home to Israel.

On February 4, 1997, Tuesday, the 27th of Shevat, two Yas'ur helicopters with 73 soldiers from camps awaited approval here to continue towards Lebanon but did not receive it. Since the soldiers at the base in the strip were not ready (the exchange had to be quick to remove the risk of terrorist attacks), the two helicopters waited here for approval to depart. They circled in the air. It is still unclear to us how, but apparently, the propeller of one helicopter hit the tail of the other helicopter, and the two helicopters collided and crashed to the ground. One helicopter crashed here, and the other in another settlement.

A resident from another settlement said: 'I stood by the window and looked at the sky, just like that. Suddenly, I saw a helicopter flying low above my house, and after a second, a big fireball.'

Both helicopters had a large amount of ammunition, which greatly intensified the explosions. The full fuel tanks also increased the intensity of the fire and explosion.

All the soldiers on the helicopters were killed. 73 soldiers without a trace of life.

(Picture of the news)

On the helicopters were 73 soldiers, each with a family. Father, mother, little brother, and big brother, whose memory will never fade. Soldiers from the Golan, from Sar-El, from the Nahal. From Herzliya, from Netivot, from the Golan, from Eilat.

The disaster was heavy—one evening, 73 soldiers fell. 73 families collapsed.

The day after the disaster was declared a national day of mourning. The country was shocked. The Chief Rabbinate called for a fast and prayer at the Western Wall.

(Show the list)

In a list found in the pocket of one of the commanders, it was discovered that one of the soldiers, Zevulun Gilad, was supposed to board the helicopter and was removed from the list at the last moment, and he actually survived.

I want to play a song for you: 'Nothing will hurt me.'

The song was written by Lieutenant Erez Shtark, who was the liaison officer of the Bufor Ridge and was killed in the helicopter disaster at the age of twenty-one. He was buried in the military section of the cemetery in Kiryat Ata. Shtark left behind a book of poems and a diary, and in this diary was the song. In an interview with his sister, Oshrit, published shortly before the song was released on the radio, she claimed that the song 'appeared at the end of the notebook, and the page before it was illustrated with his portrait and the word 'Erez.' My older brother llan and I found it together and were stunned, as if he knew."

This song is often played here in the sense of mourning and loss. It is important to me that when we hear this song, we take it to a slightly different place, to a place of continuity.

Erez actually wrote about his father, who said that if something happened to him, life would have no meaning for him, and there would be no reason to continue.

And I think that when we stand here today, a group of Jewish youth connected to his Zionism, traveling and enjoying, we are actually proving to Erez's father that there is a reason for him to live, that there is a taste for tomorrow.

I want us to take upon ourselves to bring them to life,

How can we bring to life 73 characters?

73 soldiers were different from each other, but they all were on their way to Lebanon to protect our country.

We are in a difficult place today, but I think that if each of us can take one name of a soldier whose life was cut short here and learn from him, we can actually 'revive' them and give meaning to tomorrow."